

Rendelettvörvény a nemzetgazdasági miniszterium szervezéséről

A régi ipari és kereskedelmi miniszterium hatáskörének kibővítése. — A szövetkezetek ügye és a statisztikai hivatal is átmegy az új miniszteriumba

Bucuresti. Saját tud. A Hivatalos Lap pénteki számában jelent meg az a rendelettvörvény, amely a Nemzetgazdasági Miniszteriumot létesíti. A rendelettvörvény így határozza meg az új miniszterium hatáskörét:

Irányítja, serkenti a mezőgazdaságon kívüli összes termelő tényezők szervezését. Biztosítja ezek összehangzott működését és a nemzetgazdaság érdekében való hasznosítását. Megkönnyíti a nemzeti termelés értékesítését, megfelelő belföldi elosztással és a belföldi kereskedelem irányításával. Irányítja és fejleszti a bankkereskedelmet, a hiteléletet. Elkészíti a gazdasági jellegű törvényeket, amelyek nem tartoznak a földművelésügyi körébe. Statisztikai munkálatokat végez a nemzetgazdaság erejére vonatkozólag.

A Banca Nationala az eddigi rezsimmellett megtartja eddigi hatáskörét, az érvényben levő törvények és rendelkezések értelmében.

A rendelettvörvény 2., 4. és 5-ik szakaszai arról intézkednek, hogy mely szolgálatok olvadnak be az új miniszteriumba. Az ipari és kereskedelmi miniszterium minden hivatalával és intézményével beolvad az új miniszterium hatáskörébe meg az a földművelésügyi miniszteriumnak a szövetkezetekre vonatkozó hatásköre; átmegy a gabonaértékesítési hivatalnak a gabonakivitelre vonatkozó hatásköre, átmegy a Központi Statisztikai Hivatal, amely az Egészségügyi és a Társadalomvédő miniszterium mellett működik.

A rendelettvörvény a kihirdetés napján, pénteken lépett életbe, vagyis ettől a naptól kezdte meg működését az új miniszterium.

Egy másik dekrétum *Constantinescut*, a Nemzeti Bank kormányzóját nevezi ki az új miniszterium élére. Egy harmadik dekrétum a külkereskedelem irányítására és felülvizsgálására hivatott bizottságot az új miniszterium végleges megszervezéséig felosztatja.

A fővárosi törvényszék váditanácsa éjfél utánig tartó ülésben tárgyalta a nagy aranycsempészet ügyét

Xeni volt miniszter mellett a legnevesebb ügyvédek vonultak fel önkéntes védőkül. — A váditanács a letartóztatási parancsokat mind helybenhagyta

Bucuresti. Saját tud. Az ilfovi törvényszék váditanácsa csütörtökön egész délután és este éjfél után két óráig tárgyalta az aranycsempészet ügyben kiadott letartóztatási parancsokat. A legnagyobb figyelem irányult természetesen Xeni volt miniszter személye felé, aki nagy beszédben hangoztatta ártatlanságát.

Xeni volt miniszter előadta, hogy családi körülményei miatt keveredett végzettszerűen ebbe az ügybe, Flavian ugyanis a feleségének a fia. Flavian két és fél hónapja Párizsban él és őt (Xenit) bizta meg azzal, hogy adja el a házát és az autóját. Naponta érdeklődött is telefonon, akad-e már vevő? Egyszer telefonon jelezte Párizsból mostohaapjának, hogy egy csomag fog érkezni hozzá gépkocsival és két másik csomag a Garlesteanu Banktól. Ezeket a csomagokat Xeninek egy fiókba tették, anélkül, hogy sejtelmük lett volna arról, hogy mit tartalmaznak? Ennyi a vétké.

Xeni védelmében a legkiválóbb ügyvédek vonultak fel: Radu Rozetti, Bentoiu, Perieteanu, Mircea Djuvara, Junian és N. Valjean, akik nemcsak jogászai érvelésekkel éltek, hanem hitet tettek Xeni mellett és barátjuknak nevezték őt.

A váditanács ülése, amely gazdag volt úrúmai fordulatokban, két órákor ért véget, amikor a hi-

roság határozathozatalra vonult vissza. Reggel négy órákor hirdették ki a döntést, amely szerint

a váditanács egyhangulag helybenhagyta a Zahareanu és Garlesteanu letartóztatási parancsát, mi a Xeni, a Steluta-Melun a Triteanu-Trachtenberg ellen kiadott letartóztatási parancsot szétbontással erősítette meg.

UJABB KÉTSÉGEK ÉS BONYODALMAK XENI SZÁRMAZÁSA KÖRÜL

Bucuresti. Saját tud. Az ilfovi ügyvédi kamara dékánja elrendelte, hogy Xeninek a kamarába való beiratkozása is felülvizsgálta. Már eddig is megállapították, hogy Xeni a beiratkozáskor olyan születési-anyakönyvi kivonatot mutatott fel, amely, ha nem is egészen hamis — mindenesetre súlyos szabálytalanságokat tartalmaz Xeni ugyanis az okirat szerint egy Anna Dumitru Florea nevű nő természetes fia, aki az okirat szerint, törvényesített H. Xeni és Anna Zemder utólagos házassága által. Xeni azonban nem Anna Zemder, hanem Anna Florea fia s az okirat ezt az össze nem egyezőséget sehol sem magyarázza meg.

A prágai lombik

(S. I.) — Londontól Rómáig és Páriastól Varsóig feszült figyelem kíséri mindenütt Európában a döntő küzdelmet, ami a nemzeti-ségi kérdés fölött ma Prágában folyik. A nagyhatalmak fővárosaiban a hatalmi helyzet alakulása köti le mindenekelőtt a figyelmet. Legelőször annyit érdeklődést érdemel azonban az elvek harca, ahogyan az a csehszlovákiai közélet belső válságában jelentkezik, de talán még inkább, az a sajátos törvényszerűség, ahogyan az elvek érvényesülésére a politikai helyzet kihat.

A nemzetiségi oldalon két nevezetes eseményben csúcsosodik ki ez az új helyzet.

Az egyik az, hogy a nemzeti alapon álló összes kisebbségi csoportok találkoztak egymással. Ez a találkozás mind külső, mind belső magatartásukban jelentkezik. Belső életüket az a folyamat jellemzi, melynek végén a teljes nemzeti és népi egység áll: ez a fejlődés a németeknél, a magyaroknál és a lengyeleknél szinte befejezettnek tekinthető. Kifelé ez a folyamat mint egységes és közös követelés ad életjelt magáról, a kisebbségek immáron nem mint pártok, hanem mint természetes népi egységek emelnek igényt az érvényesülésre.

Ennek a nemzetiségi felvonulásnak két igen érdekes tünete van. Az egyik az, hogy ebben a közös táborozásban a szlovákok részéről csak a vallásos alapon szervezett Hlinka-féle néppárt tömegei vesznek részt. A kormánykoalíció oldaláról ezért kétségbe is vonták azt a jogukat, hogy az egész szlovák nép nevében beszélhessenek. Urszinyi kormánypárti képviselő állítása szerint ez a katolikus csoport a legutóbbi választásokon csak 498.600 szavazatot kapott a kormánytámogató szlovákok 660.600 szavaztával szemben. Amíg így a katolikus nemzetiségek valamennyi politikai szervezetükkel a nemzetiségi vonalon állanak, addig a zsidók csodálatosképpen teljességgel hiányzanak ebből az egész nemzetiségi küzdelemből: éppen az a zsidóság hiányzik, mely annyiszor dicsekedett a fontos szereppel, mit a kisebbségi szerződés megkötésénél és kialakításánál annak idején Párizsban játszott. A zsidó nemzeti párt, mely eddig igen élénk tevékenységet fejtett ki az állami élet egész területén, most scholsem hallatja szavát. Mélyen hallgatnak azok a zsidó szellemek is, melyek örömmel szoktak megragadni minden alkalmat, amikor „az emberi jogok“ érvényesüléséért szállhattak síkra.

Nem hallgatnak azonban a szociáldemokraták és azok a körök, melyeket szellemi köntösük ebbe a táborba soroz. A szoc. dem. vezetők a demokrácia nevében tiltakoznak — a demokrácia ellen. Ez az új csehszlovák belső helyzetnek a másik csúcspontja. Nem lehet ugyanis másképpen jellemezni azt az elutasító magatartást, amit ezek a vezetők az önkormányzati gondolat mindeféle formájával szemben tanúsítanak. Amint a cionista „Új Kelet“ hasábjairól értesülünk, a német, a magyar és a lengyel szociáldemokraták versenyeznek egymással ezen a téren. A közelgő községi választások rövidesen megmutatják, mekkora visszhangja lesz e magatartásuknak a munkásság tömegeiben.

E választások kiírása komoly bizonyíték amellett, hogy a prágai kormány immáron legnagyobb állampolitikai kérdésről, a nemzetiségi

problémát meg akarja... vá-
lasztásokat már össze... kellett volna tar-
tani. A teplitz-schönau-i események azonban
alkalmat adtak elhalasztásokra. Amint emléke-
zetes, ebben a német városkában összeültö-
zésre került a sor német képviselők és a kar-
hatalom között, melyben az előbbieket huzták a
rövidebbet, annál nagyobb volt azonban az
izgalom, mely az incidens nyomán ország-
szerte támadt.

A kilátásba helyezett választások az ország
politikai községeinek közel nyolcvan százalé-
kát érintik. Az eredményük felől a kormány
táborában sincs semmi kétség: miniszteri hely-
ről hangzott el minap az a kijelentés, hogy a
választások 30.000-nél több németet fognak a
községek tanácsosi székeibe ültetni. Amár
német részről azonnal elhangzott a válasz,
mely 45.000 helyre emelt igényt, nem lehet
kétségekbe vonni, hogy a prágai kormánynak ez
az elhatározása komoly lépést jelent. A köz-
ségi önkormányzat nemzetiségi szabadságának
helyreállítása mellett azonban a prágai kor-
mánynak az a hagyományos taktikája is,
hogy az általános politikai helyzetet és hangulat-
ot a községi választások elrendelésével igyek-
szik kitapogatni. Országos választásokra ezzel
szemben, mint azt a minap a kormány részéről
kijelentették, 1941 előtt nem kerül sor. Akkor
jár le a mostani parlament megbízatása.

Valószínű, hogy még a községi választá-
sok előtt, minden bizonnyal közvetlenül azok
előtt, nyilvánosságra kerül a kisebbségi jogok
magna chartája, melyen a miniszteri bizott-
ság lázas gyorsasággal dolgozik. Arról van szó,
amint ismeretes, hogy a különböző szaktörvé-
nyekbe szerteszórt kisebbségi jellegű rendelkezé-
seket összerakalják s rendszerezésként. Hamarosan
kiderül tehát, hogy a készülő törvénykönyv-
ben a rendszerezésen túl lesz-e új és lényeges
rendezés is. Ez a törvénykönyv azonban egy-
et a fog mutatni, nemcsak a csehszlovák
helyzetnek képét. Ha nem is kell éppen
mérget venni annak a hírek valódiságára,
hogy maga Halifax lord, az angol külügy-
miniszter dolgoz ki statutumot a csehszlovákiai
nemzetiségi kérdések rendezésére, annyi bizo-
nyos, hogy ebben a prágai magna charta-ban
benne lesz az, amit ma a nyugati metropoli-
sokban a csehszlovákiai nemzetiségek meg-
nyugtatóására feltétlenül szükségesnek tartanak.
Ennek pedig nyilván általános elvi jelentősége
is lesz.

A prágai kormánynak mai nehéz helyzeté-
ben két véglet között kellett választania. Az
egyiket az jelentené, ha a nemzetiségek poli-
tikai érvényesülésének hatalmi szóval és esz-

közökkel akarná utját állani; ezzel kockáz-
tatná a legfontosabb és leghatásosabb jogcímét,
amelyen ma a nyugati nagy demokráciák ro-
konszövetségére és támogatására számíthat. A
másik, ha a szabad utat enged a nemzetiségek
politikai előtörésének az alkotmányos keretek
között. Ebben az esetben lehetséges, hogy a
csehszlovák állam etnikai összetétele és a
nemzetiségek együttesen alkotmányos többség-
hez jutnak a prágai törvényhozásban.

A községi választások kiírása arra vall,

hogy Prágában a második utat választották. A
békés kifejlődés szempontjából kétségtelen
örvendetes jelenség ez, ha távolról sem jelenti
még magát ezt a kifejlődést. Izgalmak és nyug-
talanságok bizonyára még bőven lesznek abban
a lombikban, melyben ma a nemzetiségi pro-
bléma megoldásának a vegyületét keresik.
Akárhogyan sikerülnek a kísérletek, tanulsá-
guk mindenesetre lesz, nem kevésbé közönsé-
gük, mely ezeket a tanulságokat tudomásul
fogja venni.

Santung tartomány déli feléből a japánok vissza- vonulást kezdetek

Hankou diadalmában ünnepli a kínaiak taipei-csuani
győzelmét. — Csang-Kai-Sek diktátor kiáltványban inti
híveit, hogy még korai az ünneplés

Hankouból jelentik: A kínai harcterekről
érkezett jelentések szerint Sucsautól északra
nagyarányú ütközet folyt le. A támadók a ki-
naiak voltak. Kínai jelentés szerint a japán
csapatok löszere fogytán van. A japánok
kénytelenek voltak ismételt szuronnal vé-
dekezni a löfegyvert használó kínaiakkal szem-

ben és igen nagy veszteségeket szenvedtek.

A Reuter iroda hankoui jelentése szerint
Hankou diadalmában uszik a Taipei-Csuani-
ban kivívott győzlem hírére. Az utcákon haza-
fias dalokat éneklő tömegek hullámanak.
Csang-Kai-Sek kiáltványban intette a közönsé-
get, hogy még nem érkezett el az ünneplés
napja, még súlyos megpróbáltatások várnak a
kínaiakra.

Hankoui (kínai) jelentés szerint a japán
csapatok Dél-Santungban megkezdtek az álta-
lános visszavonulást észak felé. A kínaiak tíz
kilométerre megközelítették Csinant, Santung
tartomány fővárosát.

Kinevezték Románia új bécsi főkonzulát

Bucuresti. Saját tudósítónktól. A kül-
ügyminisztérium közli: *Mittlner* Mihály kö-
vetségi tanácsost bécsi főkonzulnak nevezték
ki. *Huenschield* volt bucuresti osztrák követ
csüörtökön tette a román fővárosban utolsó
bücsülátogatásait. A volt követ pénteken utá-
zik el véglegesen Bucurestiből.

A kínai-japán háború a Tsingtau-Tientsin
szakaszon kitört. A térkép felső részén jól ki-
vehető a híres kínai fal vonala is.

Havasí mese

Írta: Joós Imre

Lassan, szállingózva ereszkedtek alá a sok-
színű kristálycsillagok a fehér égből és taradtan
pántek meg a fagyos földön. Csend volt az er-
dőben. A meztelen faágak között fűtőszereve járt
a szél, fekete varjúszereg szállt kározza fenn a
magasban. Csúcsok suhantak tova a csillorzó ha-
vón és messziről, a tölgyes tájékról kísértetiesen
elűt fel a farkasok üvöltése. A nap lebukott már
a tölgyes árnyékok kergették egymást a barna-
tölgyes fák között. A kis erdőszház ablaka mint
tölgyes dögözem villant elő a fehér hómezőből.
Mint egy öreg, ordas lép ki a sűrűből az erdő-
szereg, kúca, szemé beleütözik a fenyőbe, fel-
bőrdü és hirtelen rohan tovább az ember-
nemlány uton be az erdőbe. Rékesfekete árnyéka
nyomán porzik a hó. Aztán elhalkul a futás zaja
és csak a téli szél, sár a zörgő faágak között.

A kis erdőszház tetején vastag rétegben ül a
hó, az erdősz alatt mint fényes acédárdák függ-
nek a fenyőágon...

Bent a lakásban barátságos melegen izzik a
kályha. Az asszony a szekrényben rakosgat. Az
ünnepi tisztát változtatja elő a másnap nagym-
sére. Csandben, ügyes kézzel szedi le a polcra a
fehér ágat, a meleg ujjast és odakészíti a székre,
az ágy mellé. A férfi hosszú, türelmetlen lépések-
kel mérégetti az ezót. Jártában megbötki a rong-
yos szőnyegben. Ifjajól, ideges ujjakkal igazítja
a helyre, elnyomja a félíg szívott cigarettát,
megáll az ablak előtt és a csendes hőtengeren át
lehámul a völgybe...

Nem mondja egy szóval sem, de látszik raj-

ta, hogy mehetnékje van. Egyetlen ablak sem vi-
lagol fel, csak hátul a templom mellett pislákól
egy gyenge fény. Azt figyeli a vadász. Gondolat-
ban ott van a templom mellett, kis ház barátság-
os szobájában. Az jár az eszében, hogy ott ta-
lán jobb lenne. Biztosan örömmel fogadna vala-
ki. Aki már régóta lesi az ő belső életüket, kerü-
gei, szolgatja. És naponta, eleszti a tüzet a
cserepkályhában, hátha egyszer mégis betoppan
hozza. A láng bearayozza szőke haját, mindunt-
alan feláll a kályha mellől és kiles az ablakon...

Az asszony is tud a dologról már régóta. Tud
mindent, de nem szól. Nem szól, csak sirdogál
csendesén. Hogy szerette valamikor ezt az ass-
zonyt és most, ha beléne a nagy barna szemé-
be, csak sajnálni tudja. Pedig mennyit dolgoztak
egymásért. Mikor a férfit hazahozták a har-
cterről és sebesülten feküdt a kórházban, akkor
volt ilyen. Kemény hideg és akkor ez a barnaszé-
mü győzött asszony 30-kilométert gyalogolt érte,
hóban, fagyban át a hegyeken, csak hogy láthas-
sa. Ezen a karácsonyon mult husz esztendeje,
hogy ez történt. Milyen boldogan jöttek haza ak-
kor. Hogy tervezték Majd ha megszületik a
gyermek — mondták — itt hagyják az erőt
és beköltöznek ők is a faluba. A megtakarított
pénzeskájukon hazat vesznek kis kerttel, ott fog
majd játszani nyaranta a gyermek. Az asszony
ruhát varr majd neki, a férfi meg fakardot fa-
rag, meg papírosból csinál piros huszárcsákót...

Teltek, multak az évek. Lassan megöreged-
tek és valahogy valami nem sikerült a kettejük
életében. A szerelem rózsaszínű fátyla szétsza-
kadott és elhűdögültek egymástól, gyermeket meg
nem adott az isten...

Az asszony hiedlen összerézzen. Segélykiáltás
szava hallik a távoli esendől. A férfi villám-
gyorsan fordul el az ablaktól, magára kapja a
bekecsét, futásban nyul a puszka után, felranta az

ajtót és eltűnik a havas éjszakában.

— Segítség...! Segítség...! — sár a kiáltás
az erdő felől.

A vadász gyakorlott szemé már látja is a
kis fekete csoportot, amint a „Halál” házón
ereszkednek lassan le az erdőszház felé. Gyors
iramban igyekeznek feljűk. A hó betemette arra
az utakat és most csak olyan ember járhat ott,
aki ismeri a vadont, mint a tenyerét, mert külön-
ben a szakadékos uton minden lépésnél az elét-
vel jätézik.

Szerencsésen érnek le. Ott állnak meg a ház
előtt. Két esendőr emeli be a hordágyat az ajtón
és benne egy sápadt, agyonfagyott gyermeket.

Az asszony azt sem tudja, mihez fogjon. Mar-
bontja is a finom pelyhes ágat. Az egyik esend-
őr elszalad az öreg kórovsóért és mire megérkez-
nek, a kisfiú már ott pihen az ágyban, a hóföher
párnák között.

— Nem tudjuk kicsoda — mondják a csend-
őrök. — Ott találtuk fenn a hegyen, az egyik
szakadéokban, félig megfagyva. Annyit mondott,
se apja, se anyja. A nevelő szűlei meg elzavarták
hazulról.

Az asszony szemében boldog könny csillan
meg, egy pillanatra végignéz az urán, aztán már
fut is a konyhába. A férfiaknak a teáskannában
hoz forrált bort, a gyermeket meleg teával maga-
eteti meg. Ugy megváltozott, hogy rá sem lehet
ismerni. Beszél, magyarul, rendelkezik, minde-
nyit ott van és mindenkinek segít.

A kisfiúnak komolyabb baja nincs, az egyik
lába eltörtt ugyan, de azon dolgozik is már a
doktorhácsi. Az asszony segít a sinbetetésnél. A
férfi nem szól semmit, csak nézi a pártját és most
ahogy így szívvel-lelékkel forgolódik a gyermek
körüli, még különb is amannál vagy legalább is
nem látszik, hogy eljárt fölötté az idő.

Az ODOL fogpép üditő
és jóízű, alaposan tisztít
és hófehér fog-
akat biztosít.

A magyar kormány törvényjavaslatot terjesztett elő a társadalmi és gazdasági élet fokozottabb biztosítására

Három hónapig tartó felhatalmazást kért a zsidókérdésben teendő intézkedésekre. — Húsz százalékos arányszámra szorítják vissza a zsidóság részvételét a sajtóban és színművészeiben. — Hasonló intézkedéseket terveznek más foglalkozások körében

Budapestről jelentik: A Nemzeti Egység pártjának csütörtöki értekezletén a pénzügyminiszter előadása után Mikecz Üdön igazságügyminiszter beszélt a zsidó kérdés rendezéséről szóló tervezetről. Hangoztatta, hogy a zsidóság aránytalanul fokozott elhelyezkedése miatt szükségesnek tart egy törvényt, mely a zsidóság befolyásának kellő mértékre való csökkentését tartalmazza. Ezért a kormány felhatalmazást kér a törvényhozástól, hogy a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának fokozottabb biztosításához szükséges intézkedéseket a törvény kihirdetésétől számított három hónap alatt, a törvényben megállapított alapevek szerint rendeletekben tegye meg. Először a sajtóval foglalkozott, bejelentve, hogy minden lap munkatársának a sajtókamara tagjának kell

lennie és minden színésznek, az összes segédszeméllyel együtt a színművészeti kamarában kell tagsággal bírnia. A sajtókamara tagjai között 20 százalék lehet a zsidó; ebbe nem tartoznak bele a hadirokkantak, tűzharcosok és azok, akik 1919 augusztus 1. előtt átkeresztelkedtek. A 20 százalékos arányszámot minden lapvállalatnál külön kell megtartani. Az egyes színházaknál a közoktatásügyi miniszter állapítja meg az arányszámot.

Ugyanilyen intézkedéseket terveznek az orvosi, mérnöki és ügyvédi kamaráknál, amelyekbe zsidó mindaddig csak 5 százalékban vehető fel, míg a keresztények a 80 százalékot el nem érik. Más intézkedéseket is terveznek, amelyeknek értelmében a zsidók száma a vállalatoknál az értelmiségi munkakörben az alkalmazottak számának 20 százalékát nem haladhatja meg és az alkalmazott zsidóknak kifizetett illetmények évi összege nem haladhatja meg a más egyéneknek bármilyen címen járó illetményének 20 százalékát. Az arány megállapítására bizonyos „menetrendet” állapítanak meg és aki ezt a rendelkezést megszegi, vagy ilyen vállalatnak az élén áll, a kormány

vezetőt rendel ki a vállalat terhére, vagy a vállalatot át is veheti.

ÖT ÉVI ATMENET — A SAJTÓ ÉS SZÍNÉSZKAMARÁK TERÉN EGY ESZTENDŐ

Darányi miniszterelnök magyarizációját még hozzáfűzte, hogy a törvény végrehajtása öt év alatt történik. A sajtó- és színész kamaráknál 1939 végéig. Közölte még, hogy a kérdésnek a földtulajdonnal kapcsolatos vonatkozásait is rendezni kívánja. Az a terv, hogy a földtulajdon-cserénél a hozzájárulást a földművelésügyi miniszter akkor is megtagadhatja, ha nem él az állam elővásárlási jogával. Más hasznos intézkedések is történnek a földtulajdon védelme tekintetében. A miniszterelnök végül bejelentette, hogy a kormány elment a kérdésben az észszerű lehetőségek határáig, azt azonban nem tűrheti, hogy pártjában bárki is reálcitáljon a háta mögött.

RENDELET A RITUALIS VAGAS ELTILTÁSÁRÓL

Ezután Mikecz igazságügyminiszter bejelentette, hogy egyes sajtórendészeti kérdéseket is a javaslat keretében old meg a kormány.

Az értekezlet befejezése után a párt tagjai hangoztatták Darányi kijelentését, hogy ezzel a kormány megvonta az ellenzék által kívánt határvonalat a forradalmiság és a jobboldal között. Az idevonatkozó törvényjavaslatot a pénteki nap folyamán a képviselőház elé terjeszti a kormány.

Budapestről jelentik: A Budapesti Közlöny legújabb száma földművelésügyi miniszteri rendeletet közöl. Eszerint az idevonatkozó régebbi rendelet úgy módosul, hogy a nagyállatokat — kivéve sürgős kényszervágás esetét — elkábítás nélkül levágni nem szabad. Ez a rendelkezés a gyakorlatban a rituális vágás eltöltését jelenti a nagyállatokra nézve.

Az orvos elkészül a munkával. Itt hagyják a gyereket, aztán majd a jegyző az ünnepek után inézkedik a sorsáról.

— Biztosan lesz valaki — mondja jelentőségteljesen az öreg orvos — aki örökre fogadja a kis árvát.

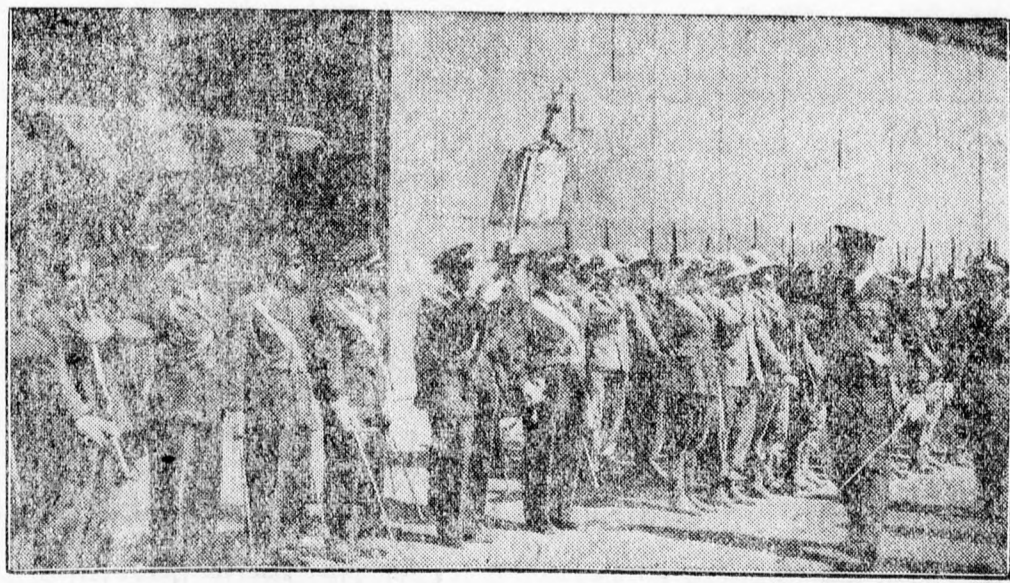
Csikorgova nyílik az ajtó, még hallatszik a tovasiető lépések ropogása a fagyos havon, aztán csend lesz. Hármán maradtak.

A gyermek lázpiros arccal fekszik a párnák között. Az asszony ott ül az ágy szélén és nézi csillogó szemmel, boldog mosollyal a kis árvát. Megigazítja a feje alatt a párnát. Kendőjével törölgeti a kis beteg homlokát... A férfi megmozdul, mintha szólni akarna valamit, aztán megföndolja magát, fogja a fejét és elbűnik az ajtó felé. Fejszecsapkodás zaja hallatszik a fenyves feől és mikor a gyönyörű fával megjelenik a szobában, az asszony mosolygó arccal néz fel rá.

Nem kell annak szólni semmit. Már eszedi is elő az almáriomból a régi karácsonyfadíszeket. Istene, 10 éve nem használták. A nagy cukros dobozból egymásután kerülnek elő a fényes csillagok, egy nagyszakállú Mikulás, az aranyszőrű kisbárány, a díszes tollzatu madarak, egy csicseregő és a színes papírból készült betlehem, amelyet együtt csináltak valamikor. Lehet benne gyertyát gyújtani és akkor az ablakon át látni a kis Jézust a jászolban, meg a térdeplő pásztorokat.

Az asszony megtörölgeti a kincseket és a sarokban álló fára aggatja. Gyufa sercen és egymásután lobbannak fel az apró gyertyák...

Ott állnak a gyönyörű fa alatt. A férfi karja lassan felemelkedik, átöleli az asszonyt... Komoly, nagy igérettel néz a fényes barna szemébe... A beteg gyermek boldogan felkacag az ágyban és az égen a havasok fölött ragyogva fűl ki a betlehemi csillag...

Az aostai herceg, Abesszinia alkirálya csapatszemlét tart Addis-Abeában a repülő-
osztagok felett.

Tizenegy hónap rémségei

a leningrádi Spalerka-fogházban

Budapest, április hó.

Reinhardt Löwenburg jönevű német karmester, sok komoly sikert ért el Németországban és Angliában is. Mint Európaszerle ismeri, népszerű muzsikus kapott meghívást Szovjet-Oroszországba, ahol három esztendő telt a szovjetkormány művészeti főfelügyelőségének vendégeként. Ebből a három esztendőből tizenegy hónap váratlanul tragikusan alakult:

a német karmester a GPU börtönébe, a leningrádi Spalerka-fogházba került.

Olyan sors ez, amely meglehetősen gyakran kijut a szovjetkormány vendégeinek. A rendkívüli törvényszék kémkedésért halálra ítélte, két nappal kivégeztetése előtt, szinte a csodával határos módon menekült meg, kiszabadította egy német diplomáciai akció. A fiatal muzsikus most itt ül velem szemben a budapesti kávéház márványasztalánál, szinte valószínűtlenül sápadt, beesett arca beszél csak az átélt szörnyűségekről, külsejében, öltözködésében ismét kifogástalan nyugateurópai polgár. Csöndesen, nyomott hangon beszél szovjetországi tapasztalatairól, a szuperlatívuszoktól mentes, tartózkodó előadás azonban még jobban kiemeli a történet szörnyű részleteit. A következőket mondja:

A szovjet-elegancia nyaralóhelyén

— 1935 májusában szovjetügynökök kerestek fel Londonban — kezdi elbeszélését a német művész — s kecsesítő ajánlatot tettek hosszabb oroszországi turnéra. Mivel minden tekintetben megnyugtató, frásos garanciát kaptam, tizenkéttagú zenekarommal útrakeltem Moszkvába. Angol feleségem, aki hegedűművész, csak később, 1936 decemberében jött utánam. Havi 3000 rubel (kb 4000 pengő) átlagkereset mellett dolgoztam a legelőkelőbb helyeken, a leningrádi Estrad Theaterben, az Európában, a moszkvai Gorkij kultúrparkban. Meghívtak a szovjet-elegancia feketetengerparti fényűző nyaralóhelyére, Sochsiba is, amelyet kaukázusi Rivierának neveznek. A Hotel Kaukázsi csillogó hangversenytermében léptünk fel, a hallgatóság soraiban gyakran megjelenik Kalinin, a tanácsköztársaság elnöke, az utóbb meggyilkolt Tuchacevszkij marsall, valamint maga Sztalin is.

— Gyakran kaptam meghívást a népbiztosok estélyeire. Játsoztam Kalinin és Bubnov

kultusz főnépbiztos estélyein, a Schmidt északsarki kutató tiszteletére adott banketten is. Egy ízben meghívott Sztalin is egy estélyre, amelyet a népbiztosok feleségének tiszteletére adott.

GPU-ügynökök éjszakai látogatása

— Ismét visszakérülve Leningrádba, 1937 április végén egy éjjel szállóbeli lakásomon két GPU ágens keresett fel, becsomagolták hivatalos és magánirataimat, bilincsbeverték, páncélautón bevitték a hírhedt Spalerka-fogházba. Két napig éhezettek, aztán a vizsgálóbíró, a svedvidzel elé kísérték s tudomásomra hozták, hogy angol, német és magyar részre elkövetett kémkedéssel vádolnak. Gyanúokképpen rámlolvasták, hogy többször találkoztam Mc Gregory angol alkonzullal s a német konzulátus embereivel. Néhány év előtti magyarországi utam alatt szerzett ismerőseimtől is kaptam leveleket, ezeket most ellenem használták fel. Azzal vádolták, hogy pénzt fogadtam el a konzulátusoktól kémiszolgálatokért, háború esetén pl. a gyávakat, katonai erőműveket és raktárakat kellett volna felrobbantanom.

— Egy cirilbetűkkel írt listát tettek elém, a számomra ismeretlen nevekkal, akikkel állítólag összeköttetésben állottam és a nekem tulajdonított szovjetellenes ténykedés leírásával.

Kilenc hónap alatt 30.000 fogoly, 15.000 kivégzés

— Visszavitték a Spalerkába s egy hat személyes kamrába tettek, ahol hét hónap alatt ezer ember fordult meg, az átlagos létszám negyven volt. Kegyesített főemberek, volt cári arisztokraták, tudósok, egyetemi tanárok, német tengerésztisztek, egy perza orvos, osztrák mérnök és az Unió valamennyi kisebbségéből származó intellektuális, finnek, lettek, lengyelek, cserkeszek voltak cellatársaim, akiket szovjetellenes tevékenységgel és szabotázssal vádoltak. Velem sínylődött többek közt Boris Kornilov, a kevésbé előbb még tömjénezett nagy nemzeti író. Eydruk litván történelem-tudós, akinek sorsáról talán e sorok révén szerzed tudomást hazája, továbbá Baranov generális, a leningrádi katonai akadémia parancsnoka, Vasziljev északsarki kutató, aki utóbb kiszabadult s pillanatnyilag a moszkvai nagy perben tanu. Szobatársaim közt voltak olyanok, akik-

Az ideai könyvpiac nagy szenzációja!

RACHMANOVA Félvászon propaganda kiadás 100 lel. Kapható a Magyar Lapok könyvosztályában. — Rachmanova megjelent és kapható művei: Szerelem, cseka, halál, Házasság a vörös v. harban, A bécsi felesasszony, Gyermekkorom.

IRGALOM

Gyár, ahol az új embert gyártják

Egy kötet ára félvászon kötésben 100 lel.

Természetesen nem írtam alá az ívet; ekkor két napra 50 fokra felhevített zárkába tettek és táplálékul sósheringet adtak, hogy a szomjúságtól majdnem megőrültem. Két nap múlva ismét előlről kezdődött a vallatás az ívekkel.

— Tervszerűen dolgoztak, hogy beismerő vallomást esikarjanak ki belőlem. Olyan vaságyat kaptam, amelynek csőveiben hideg és forró víz cirkulál, váltakozva. Ettől 41 fokos lázam lett, ekkor kámfor-injekciókkal és ismeretlen mérgek befeckendezésével önkívületi állapotba hajszoltak. Az ágyam alá láthatatlan hangosbeszélőt szereltek, amely lézárként szüntelenül ilyeneket harsogott a fülemben:

— Elvtárs, valld be bűnödöt, csak magadon segítesz vele. Megjutalmazunk, nagy emhorré teszünk, de ha tagadsz, iszonyú kínok közt fogsz meghalni.

Fogságom hetedik hónapjában a női fogház örült-osztályára vittek. Tíz napig eszméletlenül hevertem, amikor magamhoz tértem. Örjöngeni kezdtem. Kényszerzubbonyt erőszakoltak rám s könyörögve kértem az orvosokat, hogy vigyenek vissza a Spalerkába, ahol aránylag paradicsomi sorsom volt.

nek ujjait forró vassal lecsítkék s ajtónyílásba téve elnyomortították. Állandó vallatási eszköz volt a homokkal telt zsák, amellyel a delikvens gerincét és veséjét ütötték. Három szobatársamat, Moracszkovszki építőipari főintendáns, Masarskit, az alumíniumtröszt igazgatóját s a hadügyminisztérium egyik főrangú tisztviselőjét előttem lötték agyon, hogy „megpuhítsanak”. Életosztónom utolsó fellebbvitelével is tagadtam bűnösségemet, a svedvidzel meg is jegyezte, hogy működése alatt erre még nem volt példa, mindig olyan vallomást vett ki, amilyenre felsőbb államérből szükség volt...

— A Spalerka egyébként a moszkvaival a GPU legnagyobb politikai börtöne, ahol ottlétem kilenc hónapja alatt 30.000 ember fordult meg s ebből tizenötezeret kivégeztek.

Sz S. B.

Az automata telefonközpont megkezdte működését

Használja minél gyakrabban az automata-telefont

Az új telefonkönyv megjelenéséig kérdezze meg ismerőseitől, üzletfeleitől a régi telefonon az automata-telefon számokat és jegyezze elő azokat, hogy már automata-telefonon beszélgethessen velök.

A francia szenátus pénzügyi bizottsága túlnyomó többséggel Blum pénzügyi reformja ellen szavazott

A szocialisták tüntetést kezdtek a szenátus ellen. — A jobboldali érzésű tömegek a tüntelőkre támadtak

Párizsból jelentik: A francia szenátus pénzügyi bizottsága a kormány pénzügyi javaslatait 25 szavazattal 6 ellenében majdnem vita nélkül elvetette. A javaslatok pénteken kerülnek a szenátus plénuma elé. Francia politikai körök azonban úgy látják, hogy a javaslatok sorsa meg van pecsételve. A szenátus plénuma a javaslatot előreláthatólag igen rövid vita során tárgyalja le. Valószínűleg nem fog más beszélni, mint az előadó és Blum miniszterelnök. Több felszólalás valószínűleg nem is lesz és maga Caillaux, a pénzügyi bizottság elnöke is eláll bejelentett felszólalásától, hogy a szavazás mielőbb megtörténjék. Bizonyosra vehető, hogy a szenátus nagy többsége a javaslat ellen szavaz és a Blum-kormány legfeljebb nyolcvan szavazatra számíthat.

A szocialista párt Szajna-megyei vezetősége csütörtök reggel falragaszokon szólitotta fel híveit, hogy csütörtök este vonuljanak a szenátus elé és tüntessenek a szenátorok ellen. „Meg kell törni a szenátorok ellenállását és ki kell kényszeríteni a spanyol határok megnyitását!” — hangzottak a kiáltványok. — A kormány betiltotta a felvonulást és a falragaszokat letépte. A szajnamegyei szocialista szövetség mégis elhatározta, hogy megtartja a tüntetést. A karbatalom már a kora délutáni órákban széles körben körülfárta a szenátus épületének, a Luxemburg palotának környékét és a forgalmat a környező utcákon megszüntette.

Este nyolc óra tájban nagyobb tüntető tömeg közeledett a szenátus felé, de a diáknegyedből ellentüntetés támadt. Számos összetűzés és verekedés keletkezett a szocialisták és a jobboldaliak között. A kávéházakból székeket, csészeket és egyéb tárgyakat dobáltak a szocialisták köz. A rendőrség több ízben közbelépett és megkísérelte a rendet helyreállítani.

A FÉMIPARI SZTRÁJK A HONVÉDELMI ÉRDEKEKET VESZÉLYEZTETI.

A fémipari sztrájk órától-óra tovább terjed. Csütörtökön egy hadi repülőgépgyárban is megállt a munka. Ez a gyár olyan műszereket készít, amelyek nélkül nem lehet egyetlen repülőgépet sem menetkész állapotba helyezni. Izzel a sztrájkjal Franciaország hadirepülő-

gépgyártása megbénult. A munkaadók szövetsége táviratot intézett a hadügyminiszterhez és rámutatott arra, hogy a hadirepülőgépgyárban kitört sztrájk nagy mértékben árt a honvédelem érdekeinek.

A TUDOMÁNYOS AKADÉMIA PARTOKON KIVÜL ALLÓ KORMANYT SÜRGET.

Párizsból jelentik: A francia akadémia 165 tagja levelet intézett a köztársasági elnök-

Megkezdették Salzburg és Bécs között a birodalmi autóút építését

Hárommillió márka értékű utalvány az ausztriai nyomor enyhítésére

Salzburgból jelentik: Hitler birodalmi vezér és kancellár csütörtökön Salzburgban megnyitotta a Salzburg-Bécs között létesítendő birodalmi autóút építési munkálatait. Hitler rövid beszédében hangoztatta, hogy Ausztriát a német birodalomtól soha többé nem lehet elválasztani és majd meglátja a világ, milyen hatalmas lendületet vesz Ausztria fejlődése és jövője.

Hitler előtt Seyss-Inquart birodalmi helytartó beszélt.

— Az osztrákok — mondotta — csak most ébrednek tudatára annak, hogy eddig milyen nyomorban éltek. Alig szűnt meg a határ Ausztria és a birodalom között, máris hatalmas gazdasági fellendülés kezdődött Ausztriában.

Hitler és kísérete a délutáni órákban Linzbe utazott, ahol este elmondotta népszavazási beszédét és ezzel ausztriai körútja végét ért. Az éjszakát Linzben töltötte és onnan utazik tovább Bécsbe, ahol szombat este nyolc órakor mondja el nagy érdeklődéssel várt beszédét.

Hess Rudolf, a vezér helyettese csütörtökön Bécsben tízezekre menő munkáshallgatóság előtt beszédet mondott. Bejelentette, hogy szombaton a nemzeti szocialista párt népjóléti

Ne mondjon le kedvenc ételéről.

de gondoskodik rendszeres székeléséről. Szedjen evés után Leo labdacst (Leo-Pills). Ez a növényekből készült termék már 5-6 óra elteltével könnyen és kellemesen üríti ki beleit. Még a legnehezebb ételek élvezete után sem érez fáradtságot ha — naponta kétszer vagy háromszor — Leo labdacst (Leo-Pills) szed.

Leo-Pills Laxativ

höz és kifejezésre juttatta azt a felfogását, hogy célszerű lenne, ha az ujonnan megalakítandó kormányban a politikai pártokon kívül álló és jellemüknél, képességüknél és az országnak tett eddigi szolgálataiknál fogva kiválóknak ismert férfiakat vennének be.

alapjából összesen három millió márka értékű utalványt osztanak ki az arra szorulóknak között, az ausztriai nyomor enyhítésére. Ezeket az utalványokat valamennyi árja üzlet fizetesként elfogadja, a kereskedők aztán az utalványt a pénzintézeteknél beváltják, a pénzintézetek pedig a népjóléti alappal számolnak el.

Az EGE közgyűlése

A Gazdasági Egylet április 25-én d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését. A magyar gazdaságszervezők rendkívül nagy jelentőségű megnyilatkozás lesz. Az utóbbi egy év leforgása alatt az E. G. E. teljes egészében megvalósította az egy évre kitűzött programját. A taglétszám rohamos növekedése kiszélesítette a munkaterületet. A közgyűlési jelentés pontosan ismerteti a kifejtett munka különböző fejezeteit. A közgyűlés iránt természetesen nagy érdeklődés nyilvánul meg. Április 25-ike köztudomásulag a román húsvét másodnapja s így a vasúton 50 százalékos kedvezményvel lehet utazni.

A Gazdasági Egylet igazgató-választmánya az április 25-iki közgyűlést megelőzően 21-én, d. e. 10 órakor cluj-i székházában igazgató-választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait ezúton is tisztelettel meghívja.

SZOVJET-ORSZÁG NEM KIVÁNJA A KÜLFÖLDI LÁTOGATÁSOKAT. Varsóból jelentik: Az „Express Poranny” szerint a szovjet központi végrehajtó bizottsága utasította a külföldi konzulátusokat, hogy ne szervezzenek több kiránduló, utazó társaságot a szovjetbe. A Szovjet-Oroszországgal szomszédos államok polgárai további intézkedésig nem kapnak beutazási engedélyt Szovjet-Oroszországba.

Terv az állami és köztisztviselők egységes tüzfűtőellátására. Cluj. Saját tud. A Caps központi igazgatósága tervezetet dolgozott ki az állami és köztisztviselők, megyei és városi intézmények egységes tüzfűtőellátására vonatkozólag. A terv szerint a beszerzést az árak olcsóbbá váló tetele végett kerületenként végzik olyképpen, hogy az illető kerületbe tartozó köztisztviselők és hatóságok tüzfűtőellátását összesítve írják ki árlejtésre. Az egyik ilyen kerületi beszerzési központ Clujon fog működni.

London környékén hatalmas áradások voltak. Képünk London mellett, Fulneynél a Themze áradásáról és a biztonságba helyezett autókról készült.

Otszázkilométeres csatorna új helyzetet teremt a Földközi tengeren és fölöslegessé teszi Gibraltárt

Moreau mérnök nyilatkozik szenzációs tervéről

Párizs, április hó.

A francia haditengerészet fővezéreinek minőség elsőszámú problémája, hogy miként védelmezzék meg egy esetleges háború során az ország partvidékét. Franciaországnak tudniillik két egymást teljesen elkülönített tengeri fronton, az Atlanti óceánon, valamint Földközi tengeren vannak nemcsak fontos kikötői és ipari központjai, hanem olyan útvonalai is, amelyeket biztosítani kellene ahhoz, hogy a külvilággal való összeköttetés fenntartható legyen. Az egyik oldalon valószínű szövetségesével, Angliával, a másikon gyarmataival bonyolítja le a forgalmat. Ha ellenfeleinek sikerülne a két útvonal bármelyikét elvágnia, Franciaország ember- és anyagutánpótlása lehetetlenné válna, ami súlyos következményekkel járna a háború kimenetelére.

A francia nagymirálisnak éppen ezért legnagyobb gondja az, hogy miképpen ossza fel a rendelkezésére álló flottaegységeket, amelyeknek két fronton kell majd küzdeniök és amellyel még Franciaország távolkeleti gyarmatainak védelmét is el kell látniok. Kihívás van ugyan arra, hogy konfliktus esetén Angol-

ország flottája támogathatná a franciát. Ez a támogatás azonban napról-napra bizonytalanabbá válik Angolország elszigetelődési politikájának érvényesülése miatt. De még abban az esetben is, ha Anglia beavatkoznék az ilyen háborúba, hajóhada nagyobb részét a keleti hadszíntéren kellene összpontosítani, ahol érdekei máris veszedelemben forognak. Másrészt az ellenséges ország támadási technikájának fejlettsége miatt kénytelen volna hadihajói fennmaradó egységeit a maga területének, illetve partjainak védelmére készenlétben tartani.

Ebben a súlyos helyzetben a francia nagymirálisnak most segítségére jött egy kiváló mérnök, akinek szenzációs terve, ha megvalósítják, *egycsapásra megoldaná a párizsi tengerügyi hivatal és az óceáni stratégák problémáját*. Az illető, Charles Moreau, már több nagyszabású csatornázási és közlekedési tervet valósított meg. Így például ő a híres *Lötschberg-alagútnak*, valamint az elzászi *Kemps-csatornának* konstruktora. Tevékenységére azonban legújabb tervével tette fel a koronát.

Ma felkerestem Charles Moreaut, aki elgondolásáról a következőképpen nyilatkozott:

1500 kilométerrel megrövidül az út

— A terv, amely most sokat foglalkoztatja a hivatalos köröket, tulajdonképpen Columbus felfedezéséhez hasonlít. Első pillantásra merésznek látszik, de valójában nincs benne semmi meglepő. Minthogy Franciaországnak két tenger van és egyikből a másikba csak hosszú kerülővel lehet átjutnia a hajóknak. Kézenfekvő dolog, hogy a két tenger csatornával kell összekötni. A németek már megvalósították a maguk két tengeri kanálisát, most rajtunk a sor, hogy megépítsük a miénket.

— A terv maga tehát, amelyet Augustin Mesnager, a Tudományos Akadémia alelnöke, a franciaországi utak és hídek főfelügyelőjének társaságában készítettem el, nem éppen világrongató. Azonban megvalósulása forradalmasíthatja a mai s a jövőbeli tengeri forgalmat.

— Tervünk szerint az Atlanti—Mediterrán-csatorna nem követné a Gironde folyását, mint ahogy sokan gondolták, hanem Bordeaux megkerülésével a Garonne ágyához igazodnék. Per-

sze megfelelő kurlításokkal és szabályozással. A csatorna összesen négyszázhetvenöt kilométer hosszú lesz, átlag kétszázötven méter széles, tizenhárom és fél méter mély, de medre lefelé természetesen szűkülne, úgyhogy a fenekén csak százötvenöt méter volna a szélessége. A magassági különbségek kiküszöbölése céljából tizenhárom zsilipet is építenénk, amelyek segítségével a legnagyobb hajók is kényelmesen végezhetnék az átkelést.

— Ha a csatorna vonalát meghosszabbítjuk, kiderül, hogy mindazoknak a hajóknak, amelyek Észak-Európából indulnak — a skandináv és balti kikötőket is beleszámítva — és a Földközi, vagy Vörös tenger felé tartanak, érdekük lesz, hogy a csatornán át megrövidítsék útjukat. Ez óriási idő- és anyagmegtakarítással jár majd számukra. Hiszen a spanyol félsziget megkerülése és a gibraltári szoroson való áthaladás ezerötven kilométerrel hosszabb utat jelent, tehát legalábbis három—négy napi késedelemmel ér fel.

KÖNYVEK

A NAGYBŐJT IDEJÉRE:

Csávossy Elemér S. J.: Kereszt és feltámadás . Ara kartonkötésben	325 lei
Esser X. Ferenc S. J.: Negyedóra a székesen I. Ara	90 "
Gálos László dr.: Vasárnapok-ünnepnapok . Ara kartonkötésben	240 "
Magdics Ignác dr.: Krisztus világhossága I. Ara kartonkötésben	200 "
Dr. Tóth Tihamér: A szenvedő és győzedelmes Krisztus . Ara kartonkötésben	240 "
Müller Lajos S. J.: A kereszt iskolája . Nagyböjti elmélkedések. Ara kartonkötésben	90 "
Raoul Plus S. J.: A kereszt királyi útja . 500 idézet a keresztről és a szenvedésről. Ara kartonkötésben	95 "
Brentano-Kertész: A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése . (Emmerich K. látomásai szerint). Ara kartonkötésben	130 "

Kaphatók: könyvosztályunknál.

— Hogy néhány példát mondjak, amit különben az általunk készített térképről is kifizethetünk, a London—Port-Said között közlekedő hajónak, ha a gibraltári szoroson halad át, ötezerhatszáz kilométert kell megfutnia. Ezzel szemben a mi csatornánkon át ugyanez az út négyezerháromszázötven kilométer lesz. A megtakarítás tehát kétezerhatszáz kilométer lesz majd Londontól Port-Saidig és vissza. Emellett legfontosabb francia kikötőink is ugyancsak átlag kétezer kilométerrel és három-négy nap járótávval közelebb kerülnek egymáshoz. Ami a csatorna stratégiai értékét illeti, arra nem térek ki, minthogy az nem az én dolgom, hanem azoké, akik hadügyekkel foglalkoznak.

Husz milliárd, de megtérül!

— Illetékes helyeken, ahová tervünket benyújtottuk *csak egy kifogás* merült fel ellene. Nevezetesen az, hogy túlságosan *sokba kerülne*. Nem szólok arról, hogy a csatorna megépítése mily mértékben csökkentené a franciaországi munkahiányt és mennyire fellendítené gyár- és iparunk bizonyos ágait. Csak azt említem meg, hogy túloznak azok, akik azt állítják, hogy *negyvenkét milliárd mai frankba* kerülne a csatorna megépítése. Szerintem legfeljebb *husz milliárdot* tennének ki költségei. És ez a pénz is megtérülne. Még mérsékelt díjak mellett is, ha naponta mindkét irányban száz-száz hajót veszünk alapul, a csatorna *évente több mint két milliárd frankot jövedelmezne*. Kiváltképp akkor, ha a nemzetközi forgalomban a magunk francia belföldi forgalmát is hozzászámítjuk, hiszen ezzel együtt a csatornán évente áthaladó hajók száma több mint harmincezerre rugna.

— Az évi kétmilliárdos bevétel legalább is *öt százalékos tőkésítést* tenne lehetővé és amellyel megfelelő osztalékokra is jutna pénz. Mind-ebből az látszik, hogy a csatorna építése nemcsak stratégiai, nemzetgazdasági és politikai, de üzleti szempontból is kitűnő vállalkozás volna. Amellett egyszersmindenkorra végét vetné a Garonne folyó áradásainak, amelyek eddig minden évben szabályszerűen megismétlődtek és tetemes kárt okoztak.

— Tény, hogy bizonyos *nemzetközi komplikációkat* is okozhatna az általunk tervezett csatorna, különösen akkor, ha háború esetén olyan hatalmak is használni óhajtának, amelyekkel Franciaország esetleg feszült, vagy ellenséges viszonyban van. Ez az akadály azonban megfelelő szerződésekké, illetve nemzetközi szabályozással szintén ki lehetne küszöböltni.

— A legnagyobb akadály egyelőre a *tőkés szegénység*. Szerintem azonban okvetlenül elkövetkezik az ideje — előbb vagy utóbb — tervünk megvalósításának. Ha a mi nemzedékünk már nem is, az utánunk következők meg fogják érteni jelentőségét és fontosságát.

A. Gy.

**Ki jön velünk a szépséges
Olaszországba?**

Ide! Utunk egybeesik az Eucharisztikus
Koncesszussal is.

Részvételi díj csak 5200 Lei

Nápolyi kirándulás 1150 lei.

Jelentkezési határidő: május 20. — Egyéni utlevél szükséges

Indulás: május 22.

Az igazságügyminiszter közbe- lépését kéri az ügyvédi nyelv- vizsgák lefolytatása ellen

Bucuresti. Saját tud. Az Ügyvédszövetség nyelvvizsgát elrendelő határozata ellen az igazságügyminiszter több, mint husz tiltakozó táviratot kapott eddig, az ország különböző ügyvédi kamaráinak kisebbségi csoportjaitól. A táviratok hivatkoznak az új alkotmányra, amely jogegyenlőséget biztosít.

Értesülésünk szerint az igazságügyminiszter nem fogja megengedni a nyelvvizsgák megtartását.

Mit jelent Romániának a mezőgazdálkodás?

Bucurestiből jelentik: A Prezentul április 8-iki száma rendkívül figyelemreméltó és tanulmányos cikket közöl az ország mezőgazdasági fejlődéséről. E szerint 1937-ben a növénytermesztés, szőlészet és állattenyésztés 83.2 milliárd leit tett ki. A kimondott földművelés 1927-ben 74.2, 1928-ban 101.2, 1929-ben 88.6, 1936-ban 55.5, 1931-ben 45.6, 1932-ben 44.8, 1933-ban 39.2, 1934-ben 42.2, 1935-ben 48.9, 1936-ban 59.1 és 1937-ben 58.2 milliárd leire rugott. Az utóbbi év adatahoz hozzászámítandó az állattenyésztés által kihozott 25 milliárd le.

570 ezer leire büntették egy satumarei orvost

Satumare. Saját tud. Néhány hónappal ezelőtt országoszerint nagy feltűnést keltett az a bűnvádi feljelentés, amelyet Melchner Kató satumarei leány adott be nagybátyja: dr Klein Alfréd ellen, akit azzal vádolt, hogy elikkasztotta egymillió leles hozományát. A Melchner Kató édesapja eladta a házat dr Klein Alfrédnek, aki a vételárból egymillió leit visszatartott azzal, hogy a pénzt csak a leány férjhezmenetele után fizeti ki. Ezt azonban nem tette, sőt az egymillió leles tartozást sem akarta teljes egészében elismerni. A törvényszék polgári perre utasította a feleket. A főtárgyaláson azonban kiderült, hogy Klein Alfréd a házat 2,300,000 leiert vásárolta meg, holott a pénzügyigazgatóságon csak 760 ezer leit vételárat jelentettek be, hogy kevesebb illetéket fizesse. A pénzügyigazgatóság tisztviselője a főtárgyalás után jegyzőkönyvet vett fel az ügyről. Dr Klein Alfréd most 570 ezer leire bírságolták.

CEHOSLOVACA R. T.

Lerakat: CLUJ, Strada I. G. Duca 3 sz.

Uri-, női- és gyermek-ruházati cikkek
1938-as tavaszi és nyári

DIVATUJDONSÁGOK

Dus választék, elsőrangú kiállítás, eredeti gyári árak.

CEHOSLOVACA R. T.

konfekció üzletei mindenben vezetnek!

Kérje és ingyen küldjük tartalmas „CEHO 1938“ című divatlapunkat.

Katalonia vizierő-telepe a spanyol nemzetiek tüzelése alatt

A köztársaságiak mindnyájan hátrálnak. — A nemzetiek újabb hadseregszakaszai hatoltak a Földközi-tenger partjág. — Tízezer spanyol menekülő köze edik a francia határ felé

Párizsból jelentik: A spanyol harcterekről érkező jelentés szerint a katalán harcfront északi részén a köztársaságiak helyzete óráról-órára válságosabbá válik. A nemzeti csapatok elérték Tremp városát és tűz alá vették a közelben levő völgyzáró gátat. Ezzel veszélybe került az a nagyszabású vizerőmű, mely Kataloniát villanyárammal látja el. A nemzetieknek már ez a szakasza is a tengerpart mentén áll. Az Ebró folyó szakaszán a köztársaságiak ellenállás nélkül hátrálnak. Terultól keletre heves tüzérségi harcok voltak. Tortosa előtt szintén heves harcok dultak.

Franciaország területére a csütörtöki nap folyamán újabb spanyol menekülők érkeztek. Így Aragoniából 700 menekült lépte át a francia határt. A Cinca folyó felső völgye irányában szintén 750 menekülő érkezett francia területre. A közép-pireneusi határvonal felé

tízezer spanyol menekülő közeledik. Andorrába csütörtökön 500 spanyol menekült érkezett.

**A KÖZTÁRSASÁG KÜLÜGYMINISZTERE
A VÉGSŐKIG VALÓ KÜZDELEMRŐL BESZÉL.**

Del Vayo, a köztársasági kormány külügyminisztere, Barcelonában magához kérte a külföldi lapok tudósítóit és hangoztatta, hogy a háborút a győzelemig fogják folytatni.

— De még akkor is, — mondotta, — ha a harc nem jár sikerrel, a végsőkig fogunk küzdeni. Nem hallgatunk azokra, akik rá akarnak venni, hogy vessünk véget a háborúnak.

Végül hangoztatta, hogy a mai helyzetet a semlegesség politikája idézte elő. Azt állította, hogy őket nem segíti senki, míg a túlsó oldalt támogatják.

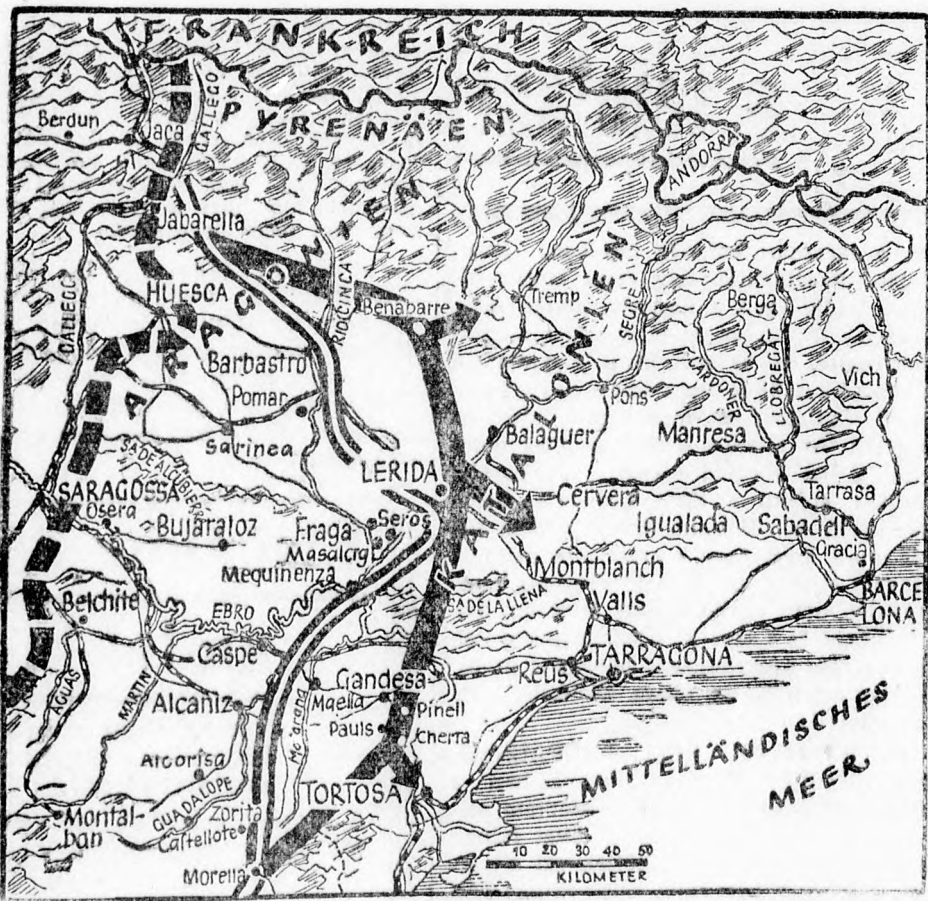
Saragossából jelentik: Hir szerint az angol és francia kormány rá akarja venni a barcelonai kormányt, hogy kérjen békét Francótól.

**KINZÁSOK, CSONKITÁSOK
ÉS TÖMEGES KIVÉGZÉSEK VALENCIÁBAN.**

Párizsból jelentik: A „Matin“ szerint Valenciában a kommunisták szörnyű terror alatt tartják a lakosságot. Rendszeres inkvizíciós törvényszéket állítottak fel, mely a legválogottabb kinzásokat alkalmazza. Három polgári gárdistának, akiket azzal vádoltak, hogy Franco mozgalmával rokonszenveznek, levágták a kezét és kitepték a nyelvét. A Promenade utcán a kivégzettek holttesteinek tömegét hevernek.

Zsidó szintársulat bűnvádi feljelentése a satumarei főrabbi ellen

Satumare. Saját tud. A „Habimah“ zsidó szintársulat két napig vendégszerepelt Satumaren. A közönség az előadásokat nem látogatta és a társulat a városból el sem utazhatott, mert a vendégszereplésre minden pénzüket ráfizették. A társulat tagjainak tudomására jutott, hogy a zsidóság az előadásokról azért maradt távol, mert Teitelbaum loel ortodox főrabbi a templomban ellenük beszélt és híveinek megtiltotta, hogy a színházzal, mint profán dologgal törődjenek. A társulat csütörtökön megjelent az ügyészségen és Teitelbaum loel főrabbi ellen bűnvádi feljelentést tettek. Az ügyészség a rendőrséget bízta meg a nyomozás lefolytatásával.

A spanyol polgárháború mai állásának pontos térképe.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyenlő részletekkel. Egyenlő részletekkel. Vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037. **Telefon:** 27.

Cluj szerkesztő: ar Sulyok István

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Az idő szeles marad, a lehülés folytatódik, sokfelé záporosó, a hegyeken több helyütt hó, vasárnapra némi javulás várható.

ÖFELSÉGE CAROL KIRÁLY TÁVIRATI KÖSZÖNETE FIEDLER ISTVÁN PÜSPÖKHÖZ. Saját tud. Az alkotmánytörvény kihirdetése alkalmával Fiedler István oradea-satmarei megyéspüspök a maga, valamint papjai és hívei nevében táviratilag üdvözölte Öfelségét a nagy esemény napján. Öfelsége Carol király Fiedler István üdvözölő táviratára a következő saját aláírású válaszban felelt: „Meleg köszönetet mondok az alkotmánytörvény kihirdetése alkalmával kifejezett szép érzelmeért. Carol király.”

IGEN FONTOS KÉRELEM AZ ÖSSZES PLÉBÁNOS URAKHOZ AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS ÜGYEBEN. A budapesti Eucharisztikus Világkongresszus romániai szervező központjai külön is tisztelettel felhívják a plébános urak szíves figyelmét a „Bulletin de inscriere” helyes kiállítás módjára. Nevezetesen: a 6-ik rovatban (No. legitimitatei de identitate) okvetlenül fel kell tüntetni a személyazonosság igazolvány minőségét (certificat de naționalitate? carnet de identitate? carnet CFR? bulletin de inscriere? livret militar? livret de industrie? pasaport valabil sau expirat? permis de conducere?), a kiállító hatóságot (helyi elnökkel együtt), továbbá az igazolvány számát és a kiállítás időpontját. Ezek az adatok okvetlenül szükségesek a kollektív utlevél szempontjából.

APRILIS 16-ÁN KEZDŐDIK AZ ISKOLÁK HUSVÉTI VAKÁCIÓJA. Bucuresti. Saját tud. Az elemi és középiskolák husvétii szünetideje szombaton, április 16-án kezdődik és május 2-ig tart.

Egy fiatal oradeai állatorvos tragédiája. Oradea. Saját tud. Pénteken reggel megdőböntő öngyilkosságot jelentettek a rendőrségnek. Murgoi Dimitrie dr. állatorvos, akit február 6-án neveztek ki a helyi Mezőgazdasági Kamarához, az éjszaka folyamán az ablakilincse felakasztotta magát. A fiatal, 28 éves orvos két hónap óta a Treboniu Laurean 18. szám alatt bérelt hónapos butorozott szobát és ott követte el végzetes tettét is. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy az öngyilkos előzőleg egy félliter szublimátoldatot ivott. Szobájában hat bucsulevelet találtak, amelyekből kitűnik, hogy tetőre régebben készült, de az okról nem tesz említést. Kéri a boncolás mellőzését. — Felkerestük az öngyilkos állatorvos házigazdáját, aki a következőket mondotta: Csendes, nyugodt és otthonülő ember volt Murgoi dr., aki a banati Severin megyei Cavarau községből való. A múlt hét óta zavarosan, főleg idegesen viselkedett és több ízben panaszkodott betegségéről is, állítólag tüdőbajos volt. Tettét azonban valószínűleg szerelmi bánatában követte el. A házbelieknek egy constantai leány fényképét mutatta meg, akit unokahugának nevezett. Az elmúlt héten a leánytól fényképeket és leveleket kapott s azokat most összerakta, egy sarokban találják meg. Pénteken reggel beakarták vinni reggelijét, de a szobája ajtaját zárva találták. Benéztek a kulcslyukon és ekkor fedezték fel az öngyilkosságot. Azonnal értesítették a sarki rendőrt, aki azután Rusu komisszárral együtt feltörte az ajtót. Dél előtt fél 10 órakor azután kiszállt a rendőri bizottság. A rendőrség mivel semmilyen gyanus körülmény nem forog fenn, eltekint a holttest felboncolásától.

Zürichi zárlat. Párizs 13.35 egyenlő, London 21.64 háromnegyed, Newyork 436.12, Brüsszel 73.42 fél, Milánó 22.94, Amszterdam 241.42 fél, Berlin 174.95, Bécs — schilling 59.50, Prága 15.21, Varsó 82.20, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Szabadláb helyezették Ursica városi főszámvevőt. Targu-Mures. Saját tud. Ursica Demeter városi főszámvevőt, akit egy hónap előtt különböző büncselekmények gyanúja miatt vizsgálati fogságba helyezték a tg.-muresi törvényszék — a mai napon szabadlábba bocsátotta a vizsgálóbíró. A vizsgálat befejeződött, további fogvatartását nem látják szükségesnek.

ÜLÉSEZIK A BALKÁN-SZÖVETSÉG GAZDASÁGI TANÁCSA. Isztanbulból jelentik: A Balkán Szövetség gazdasági tanácsának ülése megkezdődött. Egyidejűleg a balkáni sajtóértekezlet is megkezdte tanácskozásait.

A hetvenháromszentendős dr. Lakatos Ottó ünneplése. Aradról jelentik: Bensőséges és meleg ünneplésben részesítették szerzetesársai és az aradi hívek Lakatos Ottó dr. közszeretben álló minorita plébánost, aki szerdán töltötte be aldásos működésével teli életének 73-ik esztendejét. Ezen a csendes ünnepségen a hívek öszinte szeretete megható módon nyilvánult meg. Kedden este a minorita rendház és a rendtagok nevében Pazsitsny Bonaventura dr. tartományi rendfőnök köszöntötte fel Lakatos Ottó dr. plébánost. Utána Karácsonyi István minorita lelkész, plébániai irodai igazgató vezetésével a Katolikus Dalárda énekekben üdvözölte az ünneplőt. A nagy énekkar után Kulcsár Kálmán hitoktató szakszerű irányítása mellett a gyermek-énekkar adott elő kedves énekeket. Szerdán egész nap a különböző hibuzgalmi egyesületek vezetői, a hívek nagy sokasága, Segaból, a Grădite-telepről küldöttségileg jöttek el és fejezték ki szerencsekívánataikat és szívből jövő jókívánságukat szerzett plébánosuk és lelki irányítójuk iránt.

AVERESCU TÁBORNAGY FELGYO-GYULT ÉS KÜLFÖLDRE UTAZOTT. Bucuresti. Saját tud. Averescu tábornagy, aki teljesen felépült, csütörtökön bejegyezte nevét a királyi palota látogatási könyvébe. Averescu külföldre utazik és pedig néhány napra Olaszországba, azán Kissingenbe, Németországba.

Időt és pénzt

takarít meg,

ha bevezetted

a telefont

Ítélet a ferneziui kohótűz ügyében. Satumare Saját tudósítónktól. Egy évvel ezelőtt kigyulladt és tildig égett a ferneziui allami kohó pörkölt üzeme. A tűz az egész közöset pusztulással fenyegette. Az üzemen kívül kigyulladt a kőbe, a római katolikus templom, a posta és a környékbeli épületek, de ezeket még idejében megmenetették. Az államot a tűzvész által mintegy egymillió lei károsodás érte. A vizsgálat megállapítása szerint a tűz Lepadatu Marin munkafelügyelő és Hamuth Gyula gépész hanyagsága miatt keletkezett s ezért mindkettőjük ellen bünvádi eljárás indult. A törvényszék hozzászólás után a vádlottakat fejenként két-hónapi fogházra és 2 ezer lei pénzbüntetésre ítélte, de a büntetés végrehajtását háromévi próbaidőre felfüggesztették. Az állam kártérítési igényét elutasították.

A KROKODILOK NEM TRÉFÁLNAK. Londonból jelentik: Északi Transvaalban a bennszülöttügyi hivatal legutóbbi jelentése szerint évenként átlag ötven bennszülöttet fálnak fel a krokodilok. A bennszülöttek ezt a vérdíjazatot a felsőbb hatalmuk által rájuk mért megváltoztathatatlanságnak tekintik.

*** Emésztési kiütések a bőrön rendszerint hamar elmúlnak, ha bélműködésünket reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elindozzuk. Kérdezze meg orvosát.**

Sáskaveszedelem Nicaraguában. Newyorkból jelentik: Nicaraguát az egyiptomi tiz csapatára emlékeztető sáskajárás pusztítja. Managua fölött több órán át teljesen elsötétítették a napot a délnyugati irányban elvonuló sűrű sáskafellegek.

A FRANCIA BECSÜLETREND LOVAGKERESZTJE EGY MAGYAR TUDÓSNAK. Debrecenből jelentik: Maugras budapesti francia követ átadta Hankis János debreceni egyetemi tanárnak a francia becsületrend lovagkeresztjét. Az ünnepélyes aktus után a követ ebédet adott a professor tiszteletére.

Hatéve húzódo választási pört szüntetett meg a ciuci törvényszék. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Az 1932. évi országos választások során Sipoș Sándor lazareai esperes-tanfelügyelő arra biztatta a szavazókat, hogy igazolványaikat kezükből ki ne adják, hanem annak alapján igyekezzenek leszavazni. Eftimiu karhatalmi kapitány emiatt felelősségrevonta az esperes-plébánost. Sipoș esperes férfitársan megmondotta az igazat a kapitánynak és tovább is kitartásra buzdította a választókat. Erről Eftimiu kapitány feljelentette Sipoș esperest, hogy szította a hadsereget. Az eljárás már hat éve folyik. Számtalan tárgyalást tüztek ki, azonban a kapitány egyszer sem jelent meg. Végül is a törvényszék Sipoș esperessel szemben az eljárást megszüntette. A megszüntetés indoka: Eftimiu kapitány a feljelentést visszavonta.

MEGHALT DR. GRANDPIERRE EMIL. Budapestről jelentik: Dr. Grandpierre Emil, Cluj megye utolsó magyar főispánja, kit később a magyarországi közigazgatási bírósághoz hívtak meg ítélőbírónak, csütörtökön Budapesten meghalt. Az elhunyt még 1927-ig Clujon tartózkodott és élénk részt vett a romániai magyarság kisebbség-politikai és irodalmi életében. Ő volt a romániai egykori Magyar Szövetség és Magyar Párt első ügyvezető alelnöke is, ki ebben a minőségben nagy befolyással volt a román-magyar politikai közeledés első számottevő kísérletének, az úgynevezett „csucsa-i paktum”-nak a megalkotására.

Nyelvvizsgára állanak a ciuci ügyvédjelöltek is. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Előző híradásunkban jelentettük, hogy az Ügyvédi Kamara kisebbségi tagjai nyelvvizsgálóra folyik és az eddig előállított tízenhat kisebbségi ügyvéd vizsgálója sikerült. A következő vizsga jövő hétfőn délután lesz. Ez alkalommal újabb tíz ügyvéd áll vizsgára. Most már a vidéki ügyvédek következnek Gheorgheni, Ditrău, Frumoasa, Sammartin községekből vonulnak fel ezen a napon és a következő határidőre a vidéki ügyvédek. Közöttük több időse ember is van és így az államnyelv elsajátítása nem sikerült kielégítő mértékben. Bár remélni lehet a választmány vizsgálótagjai jóindulatát az eddigi eredmények alapján, mégis négy-öt kisebbségi ügyvéd bukásával számolni lehet. Az ügyvédszövetség nyelvvizsgálás rendeleto az ügyvédjelöltekre is vonatkozik. A kisebbségi ügyvédjelöltek vizsgájára husvét után kerül sor. A ciuci Ügyvédi Kamaránál tíz ügyvédjelölt van bejegyezve. Ezek közül nyolc kisebbségi és természetesen jogi végzettségüket román egyetemeken szerezték, úgy hogy a nyelvvizsga kérdése náluk nem okoz nagy nehézséget.

A SZÁZTIZENEGYÉVES ASSZONY VIGAN PIPÁZIK. Newyorkból jelentik: A Texas államban lévő Dallas városkában Sadie Cornett asszony friss egészségben ünnepelte meg 111-ik születésnapját. Az a főbűszkesége, hogy három évvel ezelőtt megnyerte állama pipázási versenyt és a 100 dolláros első díjat az utolsó centig elfüstötte.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben, csinos, izléses kivitelben, kapható könyvosztályunknál.

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 2'50 lei, a kisebbméretűek (14×23 cm.) ára 1'50 lei.

SZINHÁZ-MŰVÉSZET

Filharmonikus hangverseny Oradeán

Oradea. Saját tud. A filharmonikusok csütörtöki befejező hangversenyének közönsége örömmel tapasztalhatta azt a haladást, azt a felfelé törekvést, melyet a zenekar tagjainak lelkesedése és odaadása s a vezetők rátermettsége és tudása eredményezett. Ma a zenekar komoly feladatok sikeres megoldására képes. A tagok egyrésze magas művészi színvonalat képvisel, de mert ezekből nem állítható össze egy teljes zenekar, alkalmazkodni kell a követelmények kiszabásánál az átlagos mértékhez. Hogy ez az átlagos színvonal milyen emelkedő s máris milyen magas: azt bizonyította az utolsó hangverseny.

Bach tíz vonós hangszerre írt III. brandenburgi koncertje vezette be a műsort; a tíz szólam váltakozása s egybeolvadása annyira egyenletes, az összehatás annyira egységes volt, hogy kényesebb izlés sem találhatott volna benne kifogásolni valót. Utána Maccaik Alfréd nyugodt, biztos és elmélyedő vezetésével Mozart gyönyörű F-dúr divertimentója hangzott el. Az egyenletes, szép előadásom meglátszott a komoly tanulmány és gondos előkészítés, valamint az, hogy karmester és zenekar egyaránt bele tud merülni a legnagyobb zenész lelki- és gondolatvilágába.

Popa Dimitru künön dalénekesünk, a közönség meleg tetszésnyilvánításai mellett Martini, Massenet, Brailoiu és Leon műdalait adta elő meleg, kiegyenlített, minden kifejezési árnyalatra képes lírai baritonján. Énekében sok meleg érzés és előadásbeli jóízű nyert kifejezést.

Legnagyobb közönség-sikert a hangverseny utolsó száma, Suk József künön cseh zeneszerzőnek, — aki a háború előtt a cseh vonósnyegyes tagjaként városunkban is járt, — Es-dúr szerenáda aratta. A vonószenekarra írt, terjedelmes mű annyira érdekes és változatos, hogy mindenki fészült figyelemmel hallgatta. Modern zene, de modernsége nem az izléstelen diszsonanciák halmozásában, nem a mondánivalók hiányának fűlért hangzavarral való leplezésében jelentkezik, hanem a sok szép és eredeti dallam változatos egybefűzésében, a meglepően szép színhatásokban, a vonóshang-

szerek teljesítőképességének csodálatos kihasználásában s a mindig izléses ritmusok nehézségében. A darabot a künön hegedűművész künön vonósok számára írta, természetes tehát, hogy a darab nagyon nehéz. Ezt a nehézséget azonban csak a karmester s az előadók érzik, a közönség nem, mert ami szép, az sohasem látszik nehéznek. Hálásak vagyunk Breuer Oszkár karmesternek s a filharmonikusoknak, amiért ezt a művet megismertette velünk. Breuer tanár temperamentumos, modern karmester, nagy szuggesztív erővel, zenészeit mintegy a kezében tartja s őket szinte kényszeríti a legjobb teljesítményre.

Érdeklődéssel várjuk a derek filharmonikusok jövő évadját s nagyon kíváncsúnak tartanók, ha a vidéki zenekarok legnagyobb nehézségét, a fuvósok kérdését is saját erejükkel tudnák megoldani.

Dr. K. J.

Annabella és Conrad Veidt filmje nyerte az angol Ezüst Kupát

Londonból jelentik: Ilyenkor tavasz idején zajlik le az a nagy érdeklődéssel várt verseny, melyet évtizedek óta minden évben megrendez Anglia legelőkelőbb filmszaki orgánuma, a „Kinematograph Weekly”. A nagy amerikai újság minden évben ezüstkupát adományoz a legjobb Angliában készült filmnek. Az idei díjazás eredménye most került nyilvánosságra. Eszerint az 1937-38-as szezon ezüstkupáját Annabella és Conrad Veidt közös filmje, az Under the red Robe (A bíboros futárja) nyerte.

A bíboros futárja a Korda-studiókban készült Denhamben. A 20th Century Fox dolgozik hosszabb idő óta most már Európában is és a kontinentális gyártásnak nagy filmje ez a történelmi dráma, amelynek Annabella és a Londonban megtelepedett Conrad Veidt a főszereplői. Annabella, mielőtt cégleg átköltözött volna Amerikába, szerződésének megfelelően, előbb Londonban forgatta le ezt a filmet — ebben bucsuzik Európától.

Van még egy külön érdekessége A bíboros futárjának és ez az, hogy a nagyon izgalmas és a francia forradalom miliójában lepergő dráma forgatókönyvét magyar író: Bíró Lajos készítette. A történelmi szakértők egész sora vigyázott a felvételek idején Bíró Lajossal egyetemben, hogy a film korhűség szempontjából is kifogástalan legyen. Ezt az érdemét különben a nagy tetszéssel fogadott zsüri-döntés külön is kiemeli.

A THALIA SZINTÁRSULAT NAGYSIKERŰ VENDÉGTÁRKA TÁRGUMŰRESEN. Saját tud. A cluji Thalia szintársulat egy hétig Tárgu-Muresen vendégszerepelt. Ezuttal a szintársulat prózai együttes tartott nagyszerű előadásorozatát, de az igazgatóság tervei szerint a közeljövőben az operett-együttes előadásorozatára is sor kerül. A Thalia szintársulat magas színvonalú művészi előadásait állandóan nagy érdeklődés kísérte a városban.

JÖJJÖN TAVASSZAL ITALIABA. A Magyar Lapok ezidei nagy olaszországi társasutazását az Eucharisztikus Világkongresszussal kapcsolja össze. Ez a társasutazás valóban eseményszámba megy és mindezek ellenére olyan olcsó, hogy azon a szerényebb anyagiak fölött rendelkezők is, minden nagyobb megerősítés nélkül részt vehetnek.

Tizenöt ezer teknősbéka tavaszi álmát alusza. Londonból jelentik: Az O. R. Hasse állatkereskedő cég címére 15.000 teknősbéka érkezett Észak-Afrikából a londoni kikötőbe. A hat tonna súlyú teknősbéka-tömeg jelenleg tavaszi álmát alusza a célra épített 127 házikóban. Májusban, amikor a teknősök felébrednek, a cég piacra dobja őket.

Halálos szerencsétlenség a cigaretta miatt. Londonból jelentik: Az ottani Battersea villamos erőtelepen hat munkás dolgozott egy cementkeverőgépen. „Adj egy cigarettát”, mondta az egyikük. Gervey Mihály a szomszédjának. „Végy a zsebemből”, felelte Oshea Péter és pajtása kínálásának engedve, eleresztette a gép fogantyúját. A következő pillanatban a másik öt munkás eszméletlenül rogyott össze. A gép véletlenül érintette az ötszáz voltos árammal telt vezetékét, Oshea azonnal szörnyethalt, négy társa súlyos égési sebeket szenvedett. Gerveynek semmi baja sem történt. A cigaretta-kereső kézműdolgozat mentette meg életét.

A LEGJABB PÉRFIDIVAT MERESZ SZINPOMPÁJÁVAL ELHOMÁLYOSITJA A SZIVÁRVÁNYT. Londonból jelentik: A legújabb angol férfidivat a szabószövetség jóslata szerint merész szinpompájával el fogja homályosítani a szivárványt. Halvány ibolyaszín frakkok, vérvörös flanel-öltönyök, fűzöld, tengerkék vagy rubinragyogású zakkó-öltönyök a rendes jelenségek közé fognak tartozni. A sport- és kiránduló öltözékek a legélénkebb kockás és csíkos mintájú kelmékből fognak készülni, az egyik legnagyobb londoni cég a flanel-nadrágot negyvenkilenc különböző színben készítteti, egy másik százánál több zöld és vörös árnyalatú szövetet tart raktárban. A kalap, ing, kesztyű stb. természetesen lépést tart a ruházat merész színeivel... Az embernek azt kell hinnie, hogy elkésett áprilisi tréfáról van szó...

Amikor egy család hetenként 42 kenyert fogyaszt el. Londonból jelentik: Angliában a legnépesebb családját a legújabb statisztikai kimutatás szerint a brent-knolli Fischer-házaspárnak van. Az atya, Bert Fischer 56. felesége 50 éves, harminchárom év óta házasok, 19 élő gyermekük van: 12 leány és 7 fiú. A rekordot a kanadai Zürichben élő Masse-házaspár tartja 21 gyermekkel, akik közül a legidősebb 26, a legfiatalabb egyéves. A család hetenként 50 kg. lisztből sütött 42 kenyeret fogyaszt el.

FIGYELEM!

A legjobb, a legkeresettebb és leggazdaságosabb téglát a „AS” téglagyárban kapható. Szerac Aurel — fiul Oradea. Gyári telefon 19-52. Lakás telefon 16-77.

Állatbiztosító szövetséget alakult Berindan. Az EGE jelenti: A napokban a Satumare megyei Berindan községben 89 gazda taggal és 830.000 lei értékű üzlettrészel kölcsönös állatbiztosító szövetséget alakult. Örömmel közöljük a hírt, mely a legújabb gazdatársadalmi intézmény megalakulásáról számol be. A kölcsönös támogatás következtében a gazdákat nem érheti károsodás, mert kár esetén a szövetséget megfizeti a szükséges összeget. Kíváncsúnak volna, hogyha hasonló állatbiztosító társaságok minél nagyobb számban alakulnának.

Adáz amerikai háborúskodás a hagyma becsülete körül. Newyorkból jelentik: Fort Worth texasi város tanácsa szigorú büntetés terhével megtiltotta a hagyma termesztés a hazak előtti díszkertcskékből, azzal az indoklással, hogy a hagymaagak sértik a város feletti szépméltóságát. Az amerikai hagymakérelvélők szövetsége felvette a végsőig menő harcot a rendelet ellen, hangsúlyozta, hogy kész az ügyet a legfelsőbb bíróságig és Roosevelt elnökig vinni a hagyma becsületének védelmére.

A magyar gazdatársadalom jogvédelme. Az EGE jelenti: Ismeretes, hogy az 1937 márciusában megszavazott illetve életbeléptetett mezőgazdasági törvény bevezette az irányított mezőgazdálkodás rendszerét. A törvény, valamint az azt követő végrehajtási utasítás számos olyan intézkedést tartalmaz, amelyeket a gazdáknak jólfelfogott saját érdekükben alaposan ismerniük kellene. Mindazokat viszont, akik nem tartják be a törvény előírásait a legszigorúbb büntetésben részesülhetnek. Ertesüléseink szerint a földművelésügyi minisztérium végrehajtó szervei a tavasz folyamán már megkezdtek a törvény végrehajtásának ellenőrzését. Azokról, akik nem alkalmazkodtak az előírásokhoz, büntetési jegyzőkönyveket vesznek fel. Az EGE kötelességének tartotta, hogy a gazdatársadalom jogvédelmi kérdését és a lehetőségek határain belül megoldja s e célból hivatalos lapja, a Gazda rendszeresen megjelent jogi mellékletet ad ki. A melléklet eddigi számai közölték az összes gazdákat érdeklő törvényeket, rendeleteket és végrehajtási utasításokat. Természetesen a mezőgazdasági törvényt és az azt követő végrehajtási utasítást is pontos magyar fordításban. A gazdáknak tehát jörfelfogott érdeke, hogy a jogi mellékletet rendszeresen olvassák. Hiszen az évi 60 lejes előfizetési ára senkinek sem okozhat anyagi gondokat. A különböző büntetések több ezer leit is kitéhetnek.

Új könyvek:

- P. Plus S. J.: **Egéből szállott**... Elsőrangú könyv az Oltáriszentségről. Elmélkedésre és lelkiolvasmányra is igen alkalmas. Ára 55 lei
- Hajdók János S. J.: **Királyi élet, királyi vér.** Eucharisztia és ifjúság. A könyv szárnyaló stílusban az ifjúság lelket vonja az Oltáriszentséghez. Ára 90 „
- Dr. Dér Akos: **Életforrás.** A Jézus Szívetelelet Alacoque Szent Margit iratai alapján. Tartalmas, kimerítő munka az egész Jézus Szíveteletről, a három nagy kinyilatkoztatásról, igéretekről és erényekről. Ára 90 „
- Dr. Varga János: **Elfátyolozott Istenarc.** Krisztus jelenlétéről az Oltáriszentségben, a szentmiséről és szentáldozásról tárgyal röviden és meggyőzően. Ára 51 „
- Gálos: **Isten magányában.** Értékes, önálló gondolatokban gazdag, gyakorlatias finom stílusú lelkiigazgató elmélkedések. Ára 58 „
- Magdics: **Krisztus világossága II.** A kiváló író nagyszerű beszédsorozatának második része, mely a pünkösd-től adventig terjedő időszak vasár- és ünnepnapjaira ad teljesen kidolgozott, remek felépítésű, példákkal átszőtt beszédeket. Ára 200 lei

Kapható: könyvesboltunknál.

LEGUJABB

A francia köztársasági elnök már fölkererte Daladier radikálistáji vezért az új kormány megalakítására

A kelet-európai francia követeknek adott utasítást a sajtó kiállításának tartja. — Lengyelország megtagadja a Németország elleni szovjet-átvonulást

Párizsból jelentik: A sajtó a kormány távozását befejezett ténynek tekinti és ma már nem is a Blum-kormány sorsa, hanem a válság megoldásának kérdése áll az érdeklődés középpontjában. A „Matin” szerint Lebrun köztársasági elnök már megvette az előkészületeket a válság gyors megoldására és félhivatalos módon megkérte Daladiert, hogy a kormányalakítást vállalja. Daladier nagy vonalakban már döntött kormánya összetételéről. Mivel a nagy nemzeti egység kormányát most sem lehet megvalósítani, Daladier olyan kormány megalakítására gondolt, amelynek tengelyét a radikális párt alkotja. A „Petit Parisien” szerint Daladier tárcát ajánl fel Reynaudnak és Mendelnek. A szocialista párt országos tanácsa szombaton új értekezletre ül

össze, hogy döntsön az új kormányban való részvétel tárgyában.

Párizsból jelentik: A sajtó foglalkozik azokkal az utasításokkal, amelyeket Paul-Boncour adott Franciaország közép- és kelet-európai követeinek. A „Petit Parisien” szerint a lengyel—cseh viszony ma is rossz, a lengyel—román katonai szerződés pedig csak szovjet támadás esetére vonatkozik. Az „Epoque” szerint a varsói francia követ megkérdezte a lengyel kormányt, hogy milyen magatartást tanúsít Lengyelország, ha a francia hadak a francia—cseh szerződés értelmében kénytelenek lennének Németországot megtámadni és hajlandó lesz-e Lengyelország adott esetben a Csehszlovákia megsegítésére siető szovjet hadakat területén átengedni. Erre a kérdésre Lengyelország tagadó választ ad. A „Journal” ezzel kapcsolatban rámutat az egyetemes biztonsági rendszer csódjára.

A csehszlovákiai Marienbadban a városházára rövid ideig kitűzték a szudéta-német lobogót

A kormánytámogató cseh pártok megállapodtak a németeknek adható engedelményekben. A szudéta-német párt cseh-német kettős uralmat kíván

Prágából jelentik: Marienbad városházának ormán csüörtök délben félórahosszat a szudéta-német lobogó lengett. A világhírű szudéta-német fürdőhely városi tanácsa diszgyűlésre gyűlt össze, amelyen ünnepelték a német pártok egyesülését és harangzugás közben felhúzták a városháza tornyára a szudéta-német lobogót. A párt egyik vezetője beszédet intézett a tömeghez, de azután a rendőrség felszólította a párt vezetőit, hogy távolítsák el a német lobogót. A felszólítást vita követte, de a rendőrség végül is bevonatta a német lobogót.

Prágából jelentik: A „Daily Telegraph” szerint a cseh parlament kormánytámogató

pártjai megegyeztek azokban az engedelményekben, amelyeket Hodzsa tehet a szudéta-németeknek. Ez engedelmények feltételei közé tartozik, hogy Csehszlovákia külpolitikája nem változtatható meg, területi önkormányzatot nem lehet adni, hanem csak arányos részvételt az állami hivatalokban és nyelvjogokat. A lap szerint a szudéta-németek nem tartják ezeket elegendőnek. Követelik a csehszlovák—szovjet egyezmény eljöttét és a területi önkormányzatot. Henlein kijelentette, hogy olyanféle dualizmust követel, mint amilyen Ausztria és Magyarország között állott fent a régi Habsburg-birodalomban.

A magyarországi sajtó állásfoglalása a zsidókérdés rendezéséről

Messzekiható változásokat várnak az előterjesztett törvényterv megvalósításáról

Budapestről jelentik: Általános az a vélemény, hogy az igazságügyi miniszter javaslata messze kiható változásokat von maga után a gazdasági és kulturális életben. Most már remélhető, — írja a *Pesti Hírlap* — hogy a javaslat véget vet a zsidókérdés címén az országban dúló izgatásoknak. A javaslatok előrelátólag széles hullámokat vernek a politikai közvéleményben. A *Magyar Hírlap* alkotmányjogi és általános emberi szempontból fejezi ki aggodalmait a javaslat miatt és hangoztatja, hogy a kormányon magán múlik majd, hogy a kényes kérdésre vonatkozó, de nagyon megfontolt javaslataknak benyújtásával egy időben véget vessen a további öncélú izgatásnak és megteremtse saját nagy tervének végrehajtására a megfelelő lelki hangulatot. A *Függetlenség* szerint a javaslat nem kíméletlen, nem jelent elnyomást, hiszen a zsidóság 5 százalékos

arányzáma mellett 20 százalékos numerus clauzust engedélyez. A *Pesti Napló* szerint az intézkedések gyökeres szakítást jelentenek a magyar törvénykönyv 1867-ből és 1895-ből származó olyan alkotmány-alaptörvényeivel, amelyek eddig aligha válhattak szűgyenére a Corpus Jurisnak. Gazdasági intézkedéseiben viszont érinti a javaslat a magánjog eddigi elviségét, a vállalatok önrendelkezését. A *Nepszava* szerint a szociális nyugtalanságot, a széles dolgozó tömegek életproblémáit semmiféle gazdasági numerus clausussal, sem faji és vallási matematikával megoldani nem lehet. Az *Uj Magyarország*-ban *Milotay* István vezércikkét közzé. E szerint a javaslat történelmi lépést jelent a magyarság egyik legnagyobb életgondjának megoldására és hozzá hasonló — hatásban és következményben — még nem sikerült a magyar törvényhozás elé az utolsó évszázad folyamán

Húsvét után teszik közzé az angol-olasz egyezmény szövegét

Londonból jelentik: Az angol-olasz meg egyezés aláírása nem történik meg a jövő héten, mert az egyezmény megszövegezése bizonyos nehézségeket okoz. Az ellenzék tovább folytatja támadásait Chamberlain ellen és hírek terjedtek el arról, hogy *Eden* volt külügyminiszter tevékeny részt vesz majd a Chamberlain elleni mozgalomban. Eden azonban előbb megvárja a Chamberlain elleni politika újabb fejleményeit.

A *Daily Express* szerint húsvét után teszik közzé az angol-olasz egyezmény szövegét és az alsóház valószínűleg május másodikán vitázik felette. Az abessziniai olasz hódítás elismerésének következményeként lord *Perth* az olasz királyhoz és abesszin császárhoz intézett új megbízó levelet kap.

Apróhirdetések

Adás-vétel

Olcson eladó: bélyegalbum, lombfűrész, másológép, ülőkád, vaságy, szentképek, bőrútaszótáska. — Oradea, Str. Densuşianu 25. szám.

Egy fűszerüzlet teljes berendezése fiókok, állványok, mérlegek, stb. eladók. — Ugyanott egy kifutó fiu felvétetik. Mezey János, Oradea, Piata Uniri No. 2.

Hangverseny harmonium, jó állapotban eladó. Oradea, Str. Ciordas 19.

A deval Kolping legényegylet megvételre keres 1 db jó állapotban levő használt **billiárd asztalt** Cím: Római Katolikus zárda, Deva, jud. Hunedoara.

Spárga tövek elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Árpád kertgazdaságában, Oradea, Calea Ruinelor 1. sz. Petőfi-u. végén.

Veszek aranyat, ezüstöt, briliánsot. Herbet ékszerárúház, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.

1 liter gyógyvörös bor 14 lei. Joó Lajos fűszerüzletben, Oradea, Str. Take Ionescu 24. szám.

Keresek megvételre, lehetőleg a Nilgesz-telepen egy kis családi házat, kerttel. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Használt, de jó állapotban levő sötétkék szövet kosztüm kisebb termetre eladó. Cím a kiadóban.

Eladó jövedelmező bérházak magánházak, telkek szőlők villalakkással, földbirtokok. Bármilyen ingatlan adásvételét megbízható pontossággal intézi el Kortemároe László ingatlanrodája. Oradea, Str. Pasteur 13. Telefon 85.

Részült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 3.

Lakás

Egy udvari szoba, konyha május 1-re kiadó. Oradea, Stefan cel Mare 19

Kiadó utcai butorozott szoba, előszobával, kapu alatti külön bejárat. Oradea, Str. Take Ionescu No. 58.

Keresek 1 szobás konyhás lakást, Piata Mihai Viteazul közelében. Cím: Corbut fűszerüzlet, Oradea, Piata Mihai Viteazul.

Kiadó május 1-re 3 szobás előszobás, fürdőszobás lakás, mellékhelyiségekkel. Strada Petőfi 24. — Ugyanott eladó egy házhely 19 méter fronttal.

Kiadó május elsejére modern külön bejáratú garzon lakás, Oradea, Str. Delavrancea 40. Érdeklődni: Serac Aurel Oradea, tüzoltó laktanya. — A lakás megtekinthető 11—12 és 3—5 óra között.

Kiadó május 1-re 2 szobás, előszobás utcai lakás, mellékhelyiségekkel. — Oradea, Str. Axenta Sever 13. szám.

Kiadó 2 szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel, május 1-re. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Különléle

Tarján óras és ékszerész Oradea, Biv. Regele Ferdinand No. 8. Javítások olcsón és szakszerűen készülnek.

Alkalmazás

Gazdasszony, házvezetőnői állást, főzést vállalok. Burikné Oradea, Str. Ciorgoraria 11. Házmeztárnél.